

Om den milde Vinter 1881—82.

Af Cand. math. V. Villaume-Jantzen,
Underbestyrer ved Meteorologisk Institut.

Man har saa ofte i den forløbne Vinter hørt saadanne Udbrud som: »En saa mild Vinter kan jeg ikke huske«, at det turde interessere Tidsskriftets Læsere at se en kort Undersøgelse af, hvorvidt disse Udtalelser holde Stik eller ej; thi Ens Hukommelse med Hensyn til Vejret er — som man vil have lagt Mærke til — ofte mærkværdig daarlig.

I Oktober 1881 var Vejret gjennemgaaende saa koldt, at der siden 1861 kun findes et enkelt Aar, nemlig 1880, med en koldere Oktober: kun paa 4 Dage, d. 8de—11te naaede Varmen den normale Stand eller steg lidt derover, medens navnlig den sidste Uge var meget kold med en efter Aarstiden meget stræng Nattefrost; denne Forvinter holdt sig endnu 4 Dage ind i November, og det laa derfor nær at formode, at Vinteren vilde komme til at ligne den foregaaende med sin langvarige og strænge Frost. Men allerede d. 5te November slog Vejret om, og med aldeles overvejende vestlige Vinde blev Resten af 1881 og de 3 første Maaneder af 1882 usædvanlig milde, de faa kolige Perioder vare kortvarige, og Kulden blev aldrig stræng, ikke engang om Natten. November og December 1881 bleve saaledes henholdsvis $1\frac{3}{4}^{\circ}$ og 2° for varme, Januar, Februar og Marts 1882 endog $2\frac{1}{2}^{\circ}$, 3° og 4° varmere end sædvanligt; i dette Aarhundrede har November dog 17 Gange, December 19 Gange, Januar 10 Gange og Februar 6 Gange

været ligesaa milde eller endog mildere, men derimod udmærker Marts 1882 sig ved at blive den varmeste Marts i dette Aarhundrede, kun i 1822 var Marts næsten lige saa varm som iaar.

Tage vi flere Maaneder under Et, viser Forholdet sig ligeledes meget gunstigt for den forløbne Vinter, idet November—Januar 10 Gange, November—Februar kun 8 Gange tidligere \circ : siden dette Aarhundredes Begyndelse, har været ligesaa varm eller varmere end i 1881—82, og betragte vi endelig alle 5 Maaneder, November—Marts, under Et, bliver November 1881—Marts 1882 en Mærkværdighed derved, at Middelvarmen, $3\frac{1}{2}^{\circ}$, kun er overtruffen i 1821—22, da Middelvarmen var 4° , medens de Vintre, der komme nærmest efter, nemlig 1818—19 og 1823—24, kun havde en Middelvarme af 3° .

For ret at bedømme de forløbne 5 Maaneders mærkelige Varmeforhold har jeg gjort forskjellige Sammenstillinger, der dog kun omfatte de 21 foregaaende Vintres Iagttagelser paa Landbohøjskolen ved Kjøbenhavn, og jeg skal her meddele de vigtigste Resultater. Blandt de sidste 21 Aar findes der 6 med milde Vintre, idet Middelvarmen for November—Marts ligger mellem $+ 2^{\circ}$ og 3° ; de findes opstillede i Tabel I, der viser, at der gennemsnitlig i disse 6 Vintre er forekommet 26 Dage, der vare mere end 1° for kolde og henholdsvis 9 og 2 Dage med en Middelvarme mere end 3° og 5° for lav; i 1881—82 svare hertil Tallene 13, 4 og 0, det vil altsaa sige, at der i den forløbne Vinter slet ingen meget kolde Dage findes, ja, lade vi den 1ste—4de November 1881 ude af Betragtning, findes der endog i sidste Vinter ikke noget Døgn, i hvilket Temperaturen har været 3° koldere end normalt, derimod findes der mange meget milde Dage, som Tabellen viser. Antallet af Frostdage \circ : Døgn, i hvilke Temperaturen synker ned under Frysepunktet, bliver gennemsnitlig for de sidste 21 Aar — se Tabel II — i November—Marts: 92, i sidste Vinter kun 65; men endvidere viser Tabellen, at af disse Frostdage er der gennemsnitlig

Tab. I. Døgnenes Varmefavigelser fra det Normale ved
 Landbohøjskolen i November—Marts.

Varmefavigelser	1862—63	1865—66	1868—69	1872—73	1873—74	1877—78	Middol af disse 6 Aar	1881—82
under \div 1°	22	26	39	22	19	25	26	13
over $+$ 1°	94	93	71	87	102	92	90	117
under \div 3°	10	8	11	6	8	9	9	4
over $+$ 3°	45	55	40	51	62	39	49	71
under \div 5°	2	3	2	1	1	1	2	0
over $+$ 5°	11	20	16	18	15	9	15	25

Tab. II. Landbohøjskolen: November—Marts.

	Frostdage				Dage med Frost hele Døgnet
	mellem 0° \div 5°	mellem \div 5° og \div 10°	under \div 10°	ialt	
1860—61	48	24	12	84	40
1861—62	69	12	9	90	26
1862—63	42	5	»	47	5
1863—64	61	19	»	80	24
1864—65	59	23	15	97	37
1865—66	62	6	2	70	7
1866—67	47	34	10	91	40
1867—68	76	12	11	99	33
1868—69	57	7	»	64	15
1869—70	71	22	11	104	33
1870—71	49	29	24	102	51
1871—72	80	7	5	92	20
1872—73	65	4	2	71	13
1873—74	51	6	»	57	2
1874—75	80	42	6	128	48
1875—76	88	13	3	104	29
1876—77	77	17	8	102	30
1877—78	56	18	2	76	6
1878—79	70	34	11	115	43
1879—80	91	29	11	131	38
1880—81	64	33	22	119	42
Middel:	65	19	8	92	28
1881—82	55	10	»	65	2

for 21 Vintre 19 med Frost mellem 5° og 10° og 8 med mere end 10 Graders Frost, medens der i sidste Vinter kun findes 10 Dage med 5—10 Graders Frost og endog slet ingen med strængere Frost. Endelig fremgaaer det af den samme Tabel, at vi i sidste Vinter kun have haft 2 Dage med Frost hele Døgnet igjennem, medens Midlet af de 21 foregaaende Aar giver 28. —

Hvorledes ville nu Varmeforholdene stille sig i de følgende Maaneder? — Man tør kun med stort Forbehold udtale sig derom, men hvad man aabent tør udtale, er, hvad Erfaringen fra de sidste 81 Aar lærer os. Betragter man de 18 Aar, da der i dette Aarhundrede er indtruffet en mild Vinter, er der efter denne 13 Gange fulgt en mild April, 4 Gange en April, der kun var lidt koldere end sædvanligt, og kun 1 Gang en meget kold April, medens Maj omtrent lige hyppig har været for varm og for kold, og Sommeren kun 2 Gange kold; der er saaledes en høj Grad af Sandsynlighed for, at Foraaret iaar ikke vil blive koldt, og at Sommeren vil blive varm. — Vi maa haabe, at Østenvinden, der hidtil iaar næppe har meldt sig, før dens Modsætning atter har faaet Overtaget, men som dog temmelig sikkert vil indfinde sig paa længere Besøg, vil udsætte disse til hen i Maj, for at den ikke skal bringe den for vort Landbrug saa fordærvelige, sildige Nattefrost.

Danmarks Industri i Aaret 1881.

Af en Beretning herom af Industriforeningens Sekretær, Cand. jur. C. Nyrop, som findes meddelt i Foreningens Februarhefte, tillade vi os at hidsætte de 2 Afsnit, der vedrøre »Aktieselskaber« og den »almindelige Udvikling«, da de begge fortrinsvis omhandle de Grene af Industrien, der staa i direkte Forbindelse med Landbruget, navnlig ved at bearbejde og forædle de af dette leverede Raaprodukter. Ogsaa indirekte ere de industrielle Aktieforetagender af Interesse for Landbruget, saa vi finde ingen Grund til af det Efterfølgende at udskyde de Oplysninger, der ikke have direkte landøkonomisk Betydning.

Aktieselskaber. 1881 har seet en livlig Bevægelse i Henseende til Dannelsen af nye Aktieselskaber; det er, som om en Luftning fra Aarene 1872 og 1873 er kommen tilbage:

1. *Bryggeriet Limfjorden*, 20. Januar (Aalborg): Brygning af bajersk og Hvidtol.
2. *Kjøbenhavns Dampmøller*, 29. Marts (Kjøbenhavn): Møllenæring, Forhandling af Mel og Brød; 1,200,000 Kr. i Aktier paa 1000 Kr.
3. *Kallundborg Aktiebryggeri*, 1. Juli (Kallundborg): Ølbryggeri og Maltgjøroeri (Selskabet er stiftet den 27. Maj).
4. *Holstebro Gasværk*, 24. Juli (Holstebro): at anlægge og drive et Gasværk i Holstebro.
5. *Bagnkop Mølle*, 22. September (Langeland): Møllenæring; 2800 Kr.
6. *Aalborg Dampmøller*, 5. Oktober (Aalborg): Tilvirkning og Forhandling af Mel, Brød og dermed beslægtede Varer; 500,000 Kr. (1000 Aktier à 500 Kr.).
7. *De danske Spritfabrikker*, 13. Oktober (Kjøbenhavn): Spritfabrikation og Rektifikation af inden- og udenlandsk Sprit; 1,500,000 Kr. i Aktier paa 1000 Kr.; paa en Generalforsamling den 16. September besluttedes det at fordoble Aktiekapitalen, og 1 Million ud-bødes strax til Tegning,

I og for sig er de herefter stiftede Aktieselskabers Tal ikke særdeles stort, men det er værd at lægge Mærke til,

at de betydelige Summer, som de fordrede, tegnedes saa at sige øjeblikkelig, og dernæst er det ikke uden Interesse at se, at de væsentligste af dem ere baserede paa en Sammenlutning af flere mindre Virksomheder til een større. Indbydelsen til Aktietegning i *Kjøbenhavns Dampmøller* fremkom i Januar; det var Ihænderhaverne af Interessentskabet »Kjøbenhavns Dampmøller« (J. H. Nimb, Majus Bay og Oscar Prior), der »agte at omdanne dette til et Aktieselskab med det Formaal at ombygge de Interessentskabet tilhørende Møller, »Lillemøllen« og »Sortedamsmøllen«, efter de nyeste Principer samt paa tvende betydelige Handelspladser i Sverig at sikre os dels en alt i Virksomhed værende Dampmølle med Dampbageri og dels Anlæg af en ved Havn og Jernbane beliggende ny Dampmølle«, og saa hurtig tegnedes det udbudte Beløb (1,200,000 Kr.) at det nye Selskabs konstituerende Generalforsamling kunde afholdes den 25 Februar. Den ældre Mølle i Sverig, der overtoges, laa i Gøteborg, den nye skulde bygges i Malmø. Det synes imidlertid, som om denne sidste er bleven bygget af et særlig dansk-svensk Aktieselskab, *Møllevangens Aktiebolag*; den 15. Oktober var den saa vidt, at der holdtes Rejsegilde paa den. — Til Aktietegning i *Aalborg Dampmøller* indbødes der i August; det var de i Aalborg liggende Damp- og Vandmøller: Aalborg Dampmølle, Gammelmølle og Nymølle, »de eneste Dampmøller i hele det nordlige Jylland«, der skulde forenes, og allerede den 27. September fandt Selskabets konstituerende Generalforsamling Sted. — Indbydelsen til at tegne Aktier i *De danske Spritfabrikker* (1,500,000 Kr.) fremkom under 11. August, og Dagen efter var Beløbet tegnet. Aktieselskabet var, som det synes, oprindeligt kun beregnet paa at omfatte en Spritfabrik i Roskilde (Møllehusene) og en Rektifikationsanstalt ved Kjøbenhavn, til hvilken der af Øresunds kemiske Fabriker kjøbtes en Grund ved Sibbernsvej (19,224 □ Al.) for 96,120 Kr., men en samtidig opstaaet sammenlutende Bevægelse i Jylland førte til, at Selskabet kom til ogsaa at omfatte »Aalborg privil. Sirup og Spritfabrik«, Spritfabrikken »Odin« i Randers, hvilke Aktieselskaber ophørte henholdsvis den 6. September og 31. August, samt H. Liisberg & Meisners Spritfabrik i Aarhus og endelig en Fabrik i Fredericia. Paa en Generalforsamling den 16. September blev det i Anledning af disse Overtagelser besluttet at fordoble Aktiekapitalen til 3,000,000 Kr.; Aalborg Fabriker overtoges for 1350 Kr. pr. Aktie, Randersfabrikken for 450,000 Kr. og Aarhusfabrikken for 375,000 Kr.; paa Fabrikken i

Fredericia er det Tanken at brænde Roesirupen fra Sukkerfabrikkerne »Odense« og »Lolland«.

Efter disse Meddelelser vil det sikkert erkjendes, at Aarets Bevægelse med Hensyn til Stiftelse af Aktieselskaber, har været betydelig, og hertil kommer yderligere, at der i Aarets Løb er stiftet mindst 2 Aktieselskaber til, der dog ikke synes endnu at være blevne anmeldte for vedkommende Øvrighed, nemlig et bajersk Ølbryggeri, *Slotsmøllens Fabrikker* i Kolding og endelig *Helsingørs Jernskibs- og Maskinbyggeri*. Indbydelsen til dette sidste fremkom i Begyndelsen af December; Aktiekapitalen var 1,600,000 Kr., og Beløbet var strax endog overtegnet. Etablissementet skal anlægges paa en Del af Glaciet og den saakaldte Grønnehave ved Kronborg; de nævnte Arealer ere afstaaede af Krigsbestyrelsen og stilles fra 1. Marts 1882 til Aktieselskabets Raadighed.

Medens der saaledes er opstaaet en Række Aktieselskaber i Aarets Løb, er der kun ophævet faa. At *Gammel Mølle* i Aalborg (stiftet den 29. Maj 1878), *Aalborg priv. Sirup- og Spritfabrik* (stiftet 1872) og *Spritfabrikken Odin* i Randers, som ovenfor nævnt ere forsvundne, idet de ere gaaede op i andre større Aktieselskaber, kan strengt taget ikke medregnes her, men derimod maa det nævnes, at *Esbjerg Fiskeriselskab* (stiftet den 25. Februar 1878), er ophævet ved Beslutning paa en Generalforsamling den 2. Marts; og at *Holstebros Svineslagteri* hævdes den 12 November; (fra samme Dag driver Magnus Kjær et Svineslagteri og Flæskesalteri sammesteds under det samme Navn som Firma).

Endnu skal det her nævnes, at det paa *Morsø Banks* Generalforsamling den 4. Marts oplystes, at *Morsø Dampbrænderi*, i hvilket Banken har 60,000 Kr. staaende, intet Udbytte gav for 1880, og at det paa *Industribankens* Generalforsamling den 22. Marts oplystes, at dens Fordring paa *Maglemølle* ialt havde været 515,650 Kr.

I nedenstaaende Fortegnelse, der er ordnet efter Dagene, paa hvilke vedkommende Selskabs ordentlige Generalforsamling er atholdt, give vi nogle Oplysninger om en Række bestaaende Aktieselskaber; det Tal, der er føjet til i Parantes efter Aarets Udbytte, angiver Udbyttet for det foregaaende Aar.

1. *Esbjerg Fiskeriselskab*, 31. Januar, 22. Februar, 2. Marts: Selskabet opløstes.
2. *Cimbria*, 9. Februar: 5 pC. (5).
3. *Kjøbenhavns Renovationskompagni*, 24. Februar: 10 pC. (8).
4. *Fredens Møllens Fabrikker*, 28. Februar: 8 pC. (6) jfr. Tuborg Fabrikker.

5. *Tuborg Fabrikker*, 1. Marts intet Udbytte (0); afsluttet Overenskomst med Danmarks 2 andre Gjødningsfabrikker om mod en Afgift af 6 Øre for hvert 100 Pd., disse Fabrikker solgte, at ophøre med Tilvirkningen af Gjødning fra 1. Januar 1882 (i 1880 solgtes Fabrikkens Glasværk).
6. *Kjøbenhavns Byggeselskab*, 8. Marts: 3 $\frac{1}{2}$ pC. (3).
7. *Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri*, 14 Marts: 10 pC. (9 $\frac{1}{4}$).
8. *De forenede Oplagspladser og Værfter*, 15. Marts: 5 $\frac{1}{2}$ pC. (5 $\frac{1}{8}$);
9. *Maglekilde og Frederiksberg Brøndanstalt*, 19. Marts: 6 $\frac{1}{2}$ pC. (6).
10. *Christineberg Fabrikker*, 23. Marts: 6 pC. (7); paa Grund af den Fabrikkerne den 24. Juli overgaaede Brand vedtoges det den 1. og 24. September at opløse Selskabet. Christineberg Mølle solgtes ved 4de Auktion den 18. November til Dampmøller *Th. Rubow* for 94,220 Kr.
11. *Kjøbenhavns Saltværker*, 28. Marts: intet Udbytte (0); extraord. Generalforsamling den 27. April, paa hvilken et Tilbud om at overtage Selskabets samtlige Aktiva og Passiva for 55,000 Kr. forkastedes. Ejendommen *Kastrup Saltværk* solgtes den 30. Juni ved 4de Auktion for 27150 Kr. til Grosserer Jul. Erichsen.
12. *Kastrup Glasværk*, 25. Marts: 10 pC. (10).
13. *Søvang*, 25. Marts. 6. April: Bemyndigelse til at optage en Kassekredit paa 25,000 Kr.
14. *Lyngby Glasværk*, 29. Marts: 1 pC. (1).
15. *Munke Møllens Fabrikker*, 31. Marts; Klædefabrikken, der havde været standset, kom i Gang fra den 1. Maj 1880: Munke Vandmølle var i Februar 1881 solgt til Lieut. Petersen (Medinteressent i Odense Dampmølle) for 210,000 Kr.; Selskabets Navn ændredes til *Munke Møllens Klædefabrik*, og Aktierne omskreves fra Rigsdaler til Kroner: intet Udbytte (0).
16. *Crome & Goldschmidts Fabrikker*, 31 Marts: den 1. Juli 1880 trådte en ny Kontrakt med Horsens Tugthus i Kraft; 5 $\frac{3}{4}$ pC. (6). — 29. August extraord. Generalforsamling, der vedtog at købe *Ribe textile Fabrikker* (de Fabrikant *Giørtz* tidligere tilhørende Fabrikker) for 360,000 Kr.; i den Anledning forøges Aktiekapitalen der oprindelig var 800,000 Kr. (400 Aktier á 2000 Kr.), med andre 800,000 Kr.
17. *Alumina*, 5. April: 7 pC. (6 $\frac{1}{4}$).
18. *Rosenborg Brøndanstalt*, 6. April, Selskabet fejrede sit 50 Aars Jubilæum den 23. Marts.
19. *Hellebæk Fabrikker*, 8. April: intet Udbytte (0).
20. *Maglemølle Papirfabrik*, 23. April: intet Udbytte (0).
21. *Kaolin Industri-Selskab paa Bornholm*, 25. April; 18 pC.
22. *De danske Cikoriefabrikker*, 27. April: intet Udbytte (2). Den 20. April brændte Fabrikken *Union* paa Vester Fælledvej ved Kjøbenhavn.
23. *Frederiksholms Teglværk*, 31. Maj: intet Udbytte (0). — 26. August, extraord. Generalforsamling, der vedtog at konsolidere Selskabets Gjæld ved Optagelsen af et Prioritetslaan paa 600,000 Kr.
24. *De danske Sukkerfabrikker*, 28. Juni: 10 pC. (10). Selskabet byggede en Roesukkerfabrik ved Nakskov; den indrettedes med Saftstationer og Rørledninger.
25. *Kjøbenhavns Isoplag*, 30. Juni: 3 $\frac{1}{2}$ pC. (4).

26. *Kongshøj Hammerværk*, 2. August: et Forslag om Selskabets Op-
hævelse vedtoges ikke. Intet Udbytte.
27. *Albani Bryggeri i Odense*: 8. August extraord. Generalforsamling,
der vedtog en Udvidelse af Bryggeriet. — 26. Novbr.: 28½ pC.
28. *De forenede Dampmøller*, 27. August: 7 pC. (6). — 7 September,
extraord. Generalforsamling, der vedtog nogle Lovforandringer.
29. *Holbæk Dampmølle*. 21. October, 25. November og 13 Decem-
ber, extraord. Generalforsamling til Valg af en Kontrolkomite.
30. *Bryggeriet Thor*, 29. November: 19 pC. (22).
31. *St. Croix Fællessukkerkogerier*, 29. November: intet Udbytte (0).
32. *Drikkehallerne*, 21. December; intet Udbytte (2).
33. *Codan, Skjold* m. fl.: intet Udbytte (0).

Almindelig Udvikling. Som allerede ovenfor nævnt, er der i Aarets Løb kjøbt og solgt ikke faa industrielle Forretninger, og vi skulle her, idet vi dog se bort fra de Overtagelser, der have fundet Sted ved Dannelsen af *Aalborg Dampmøller* og *De danske Spritfabrikker*, give en Udsigt over en Del af de Transaktioner der have fundet Sted. *Munke Møllens Fabrikker* solgte i Februar Vandmøllen til Lieutenant Petersen (Medejer af *Odense Dampmølle*) for 210,000 Kr.; Fabrikken *Argentina* solgte Ejendommen Nr. 6 i Falkoneralleen til Smedemester H. I. Hansen for 27,000 Kr.; ved en den 30. Juni afholdt 4de Auktion solgte *Kjøbenhavns Saltværker* Saltfabrikken Kastrup til Grosserer *Julius Erichsen* for 27,150 Kr., senere er Ejendommen for 38,000 Kr. afhændet til Firmaet *Flensborg & Sebbelow*; de af Fabrikant Giørtz tidligere drevne Fabrikker i Ribe, der vare gaaede over til tre hamborgske Handelshuse, overtoges i Juli af *Crome og Goldschmidts Fabrikker*; *Kjøbenhavns Skotøjsfabrik* blev med Maskiner og Inventarium ved en 4de Auktion den 8. Juli solgt til en Mægler pr. Kommission for 110,000 Kr.; afdøde Lithograf *C. M. Tegners* lithografiske Institut blev i Begyndelsen af August solgt til Lithograf *Axel E. Aamodt*; det Firmaet *I. H. Haanes'* Konkursbo tilhørende Bomuldsvæveri i Griffenfeldtsgade blev ved en 4de Auktion den 19. September solgt til Firmaet *M. E. Grøn & Søn* for 90,100 Kr.; *Slotsmøllen* i Nyborg, d. e. en Vand- og Dampmølle ved Torvet og en Vejrmølle paa Volden) er i September af den hidtidige Ejer, Møller J. C. Jespersen, solgt for 153,000 Kr. til fh. Telegrafbestyrer i Kina C. P. Nielsen; den 18. November solgtes ved 4de Auktion *Christineberg Mølle* for 94,220 Kr. til Dampmøller *Th. Rubow*. — I Slutningen af Aaret har *Maribo Jernstøberi og Maskinfabrik* (tilhørende Etatsraadinde Suhr i Kjøbenhavn) været udbudt til Salg, ligesom det Brygger G. Grothes Konkursbo

tilhørende Bryggeri i Vejle Nørreskov ved Vejlefjord (det var i 1874 ombygget til Bajersk-Ølbryggeri).

Som det af Ovenstaaende vil sees, er det ikke faa Penge, som have kurseret i Aarets Løb; Penge have været rigelig tilstede, og dette kan da formentlig ogsaa sees af meget andet. Da saaledes den 1. Januar 1881 en ny Toldlov traadte i Kraft i Sverig, som satte Indførselstold paa Hvedemel, har denne Omstændighed, der var følelig for de danske Møllere, kun havt til Følge, ikke alene at Dampmøllerne i Aalborg have sluttet sig sammen i ét stort Selskab, men ogsaa at *Kjøbenhavns Dampmøller* have udstrakt deres Virksomhed til Sverig. Paa den anden Side have dog vistnok de forandrede Udførselsforhold til Sverig været en i alt Fald medvirkende Grund til, at den nedbrændte Christineberg Mølle ikke blev opbygget, men at Aktieselskabet *Christineberg Fabrikker* blev opløst. Da Tolden for de forskjellige Sorter Mel nu var forskjellig i Sverig, har dette forøvrigt givet Anledning til en i danske og svenske Blade ført Fejde om Muligheden af ved kemisk eller mikroskopisk Undersøgelse at skjelne de forskjellige Melsorter fra hinanden; fra svensk Side gjordes det nemlig gjældende, at man fra Danmark havde forsøgt at indføre Hvedemel under urigtige Navne*).

Der er ingen Tvivl om, at den danske Melindustri vedblivende er i god og kraftig Udvikling, og det Samme er Tilfældet med den danske Sukkerindustri. I 1879 var Roesukkerproduktionen her i Landet større end nogensinde tidligere, nemlig 3,52 Millioner Pund (mod 2,61 Mill. Pd. i 1878), hvoraf henved en Trediedel udførtes, og Fabrikationen synes nu først ret at skulle udvikle sig. *De danske Sukkerfabrikker*, der eje Danmarks to Roesukkerfabrikker, i Odense og paa Lolland, havde allerede i 1880 erklæret sig villige til at oprette en ny Fabrik ved Naskov, og i den Anledning fremkom i Folkethinget (1ste Behandling den 22. April) et privat Lovforslag om en Jernbane fra Skovbølle til Naskov. Da dette Forslag mødte Modstand hos Indenrigsministeren, havde dette imidlertid kun til Følge, at man forandrede Planen for Fabrikken; istedenfor Jernbaner og Sporveje besluttede

*) I den Anledning tilstillede i Marts Maaned *De forenede Dampmøller, Kjøbenhavns Dampmøller, Christineberg Fabrikker* samt Møllejerne *J. C. Bruus & Cp., Ekman, A. N. Hansen & Cp., Troels Marstrand og H. J. Schmidt & Cp.* det stockholmske Blad *Nya dagligt Allehanda* en Erklæring. — I Dagbladet for 15. og 30. Oktober findes Udtalelser fra *V. Steins* kemiske Laboratorium.

man sig til Saftstationer og Rørledninger, og da Omegnens Landmænd paa et Møde den 6. Maj forpligtede sig til i 10 Aar at levere Roer fra et tilstrækkelig stort Areal, var Nakskov Central-Roesukkerfabrik sikret. Den 1. November besaa de danske Sukkerfabrikkers Bestyrelse de under Opførelse værende Bygninger, og Grundstenen til Hovedbygningen nedlagdes samtidig. — Roesukkerindustrien griber imidlertid yderligere om sig. I Højmølle Kro afholdtes den 18. Oktober et Møde, ved hvilket der viste sig Stemning for at faa en Roesukkerfabrik ved Nykjøbing paa Falster; Horsens Landboforening holdt Møde den 17. November, de koldingske Landboforeninger den 2. December og endelig Aarhus Landboforening den 3. December i tilsvarende Anledning, og overalt var der Stemning for Dyrkningen af det nødvendige Kvantum Roer. — I denne Forbindelse skal det endnu nævnes, at Brødrene *Lachmann* fra 1. Juni overtog Sukkerraffineriet *Øja* ved Ystad. Kjøbesummen var 150,000 Kr.

En tredie Industrigren, som ogsaa har blomstret i afvigte Aar, er Bryggeriet. Her skal i saa Henseende kun peges paa den fra *J. C. Jacobsen sen.* og *C. Jacobsen jun.* under 1ste April i de offentlige Blade indrykkede Meddelelse, hvis Begyndelse lyder saaledes: »For at kunne tilfredsstille den stigende Efterspørgsel har undertegnede C. Jacobsen jun., som fra 1871 har drevet det min Fader tilhørende Bryggeri »Ny Carlsberg« som Filial af Bryggeriet Carlsberg ved Valby, nu umiddelbart ved Siden af ny Carlsberg anlagt et nyt Bryggeri, kaldet *Bryggeriet Valby*, hvis Drift vil begynde i indeværende Aar [1881], men hvis Lagerkjældere allerede ere tagne i Brug til Lagring af Øl fra Ny Carlsberg«. I Aarets sidste Maaned er der forelagt Rigsdagen et Lovforslag om Indførelse af en Ølskat.

Ogsaa i andre specielle Retninger har der i det afvigte Aar været udfoldet en ikke ringe Virksomhed. Firmaet *English & Hansen* har til en Række, navnlig jydsk, Byer gjort Tilbud om i dem at anlægge Gasværker, og, som ovenfor nævnt, er der i Holstebro oprettet et særligt Aktieselskab til Anlæg af et Gasværk. En endnu vigtigere Rolle har dog det elektriske Lys spillet. Allerede fra den 18. Januar anvendtes det paa Forlystelsesetablisementet Tivoli ved Odense, men det var dog først efter Afholdelsen af den elektriske Udstilling i Paris, at Opmærksomheden ret blev henledet paa det. Ved denne fik en af Professorerne *L. Lorenz* og *P. C. Jürgensen* konstrueret dynamo-elektrisk Maskine Guldmedaille, og i November og December gjordes

der derefter Prøve med elektrisk Lys af *Kjøbenhavns By- og Hustelegraf*, i *Industriforeningen*, i Gas- og Vandmester *L. Dahls Villa* (Lykkesholms Alle 13) osv. — i Aarets Løb er ogsaa Benyttelsen af Telefonen gaaet betydelig frem.

Af enkelte Begivenheder skal her endnu nævnes, at Firmaet *Aalborg Gjødningsfabrik* er hævet den 7 Januar; at *Berlingske Tidende* fra den 7. Februar er trykt paa en uendelig Presse; at en Guldpalmegren til Enkedronning *Caroline Amalies Kiste* (hun døde den 9. Marts) forfærdigedes hos Hof-Juveleer *Michelsen*; at *Jyllands Varelotteri* vedtoges ophævet paa et Møde den 19. April i Randers; at *Kjøbenhavns Borgerrepræsentation* i sit Møde den 23. Maj vedtog en Bevilling paa 14,000 Kr. til Opførelse af en Ammoniakfabrik ved Østre Gasværk; at der den 21. September i *Kjøbenhavn* blev afsløret en Broncestatue af *Niels Juel*, der var støbt af *Figurstøber C. F. Holm*, og at Ur- og Kronometmager *H. E. Holsts Forretning* i Aarets Slutning gik over til *H. I. Læisberg*.

Sluttelig skal det her endnu berøres, at der i Handelsstanden har været et livligt Røre for at faa Grosserersocietetets Komite omdannet til et egentligt Handelskammer, der, hvis det fremkommer, ogsaa vil faa Indflydelse paa Landets Industri. Paa den nævnte Komitees Generalforsamling den 24. Marts kom Tanken stærkt frem; i den Betænkning, som faa Dage efter afgaves af det paa et Børsmøde den 23. Juni 1880 nedsatte Udvalg, kom den igjen frem og endelig i et Andragende af 2. Juni fra Grosserersocietetets Komite til Indenrigsministeriet. En Svarskrivelse af 29. September fra dette er imidlertid meget kølig, og en ny Skrivelse af 19. November fra Komiteen har næppe tjent til at forhøje Temperaturen.

Kapitelstaxterne for Aaret 1881.

	Hvede	Rug	Byg	Havre	Gule Erter	Graa Erter	Bog-hvede	Boghvedegryn	Smør	Flæsk	Honning
	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. $\frac{1}{2}$	pr. $\frac{1}{2}$	pr. Pot.
Sjællands Stift. (Bornholm undtaget)	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Mæn	17 45	15 25	12 30	8 88	16 37	14 73	0 86		
Bornholm	15 11	11 75	7 85			
Fyens Stift.	15 16	12 23	8 69			
Lolland-Falsters Stift:											
forrige Halsted Amt	18 54	16 06	12 60	8 29	15 73	15 27			
— Maribo kloster og Aalholm Amter	18 32	16 14	12 35	8 51	16 06	15 63			
— Nykjøbing Amt	18 82	15 46	12 35	8 43	14 96	14 76			
Aalborg Stift:											
Vendsyssel og Han-Herreder	13 48	10 46	7 19			
Thy og Mors	13 75	10 03	7 42			
Viborg Stift	12 93	9 86	6 75			
Aarhus Stift	13 63	10 62	7 84	1 00		
Ribe Stift:											
Ribe Amt	15 73	11 40	8 35	10 01	0 97	0 59	0 73
Vejle Amt	14 33	11 18	7 98	10 69	1 05	0 58	0 90
Ringkjøbing Amt	15 10	10 99	7 76	10 69	0 93	0 55	0 62
I Gjennemsnit for Aaret 1881	18 28	14 78	11 39	8 00	15 78	15 10	10 46	23 23	0 96	0 57	0 75
— for de sidste 10 Aar	18 65	13 87	12 18	8 12	15 59	15 12	10 67	23 42	0 86	0 54	0 68